

Fővárosi Ítéltábla

15.Gf.40.199/2021/4.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Vas Tibor kamarai jogtanácsos által képviselt Felperes (cím1.) felperesnek,

a dr. Sikér Ernő ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes (cím2.) alperes ellen gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője felelősségének megállapítása iránti perében,

a Fővárosi Törvényszék 2021. május 12. napján kelt, 11.G.40.940/2020/32-II. számú ítéletével szemben, az alperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (Százötvenezer) forint + áfa első- és másodfokú perköltséget.

A kereseti és a fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság a 32-II. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes mint a adós volt vezető tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ennek következtében a hitelezők 474.813.324 forint összegű hitelezői követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat; az alperes ezen összeg erejéig felelős az adós felszámolási eljárásában ki nem elégített kötelezettségeiért. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 70.000 forint perköltséget, továbbá a nemzeti adó- és vámhatóság felhívására, a Magyar Állam javára 36.000 forint kereseti illetéket.

[2] Az ítélet indokolásában ismertetett tényállás szerint a adós (továbbiakban: adós) a 2003. augusztus 26. napján kelt létesítő okirattal az alperes és a egyéb érdekelt1 alapította 3.000.0000 forint jegyzett tőkével. Az alperes a cégalapítástól a felszámolás kezdetéig az adós önálló cégjegyzési joggal rendelkező ügyvezetője volt. Az adós 2013 után érdemi tevékenységet nem végzett, ezt követően sem likvid, sem likviddé tehető vagyonnal nem rendelkezett. 2014. február 6. napján a NAV Észak-budapesti Adóigazgatósága Hátralékkezelési Osztály, 2014. március 7. napján a biztosítól kérelmére közjegyző1 közjegyző rendelt el végrehajtást az adóssal szemben. Felszámolását a felszámolást kezdeményező kezdeményezte 2015. július 17-én, a felszámolás kezdő időpontja 2019. január 23. napja. A felperesnek az adóssal szemben bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igénye 30.309.576 forint, további hét hitelező követelésével együtt összesen 474.813.324 forint hitelezői igényt vett nyilvántartásba a felszámoló. Az adós utoljára 2017. év vonatkozásában tette közzé beszámolóját. A 2020. január 22. napján kelt felszámolási közbenső jelentés rögzíti, hogy a felszámoló a 2019. január 30. napján kézbesített levelében eredménytelenül hívta fel az alperest a kapcsolat felvételére, a felhívást az alperes által 2019. március 8. napján átvett levélben megismételte. Ezt követően, 2019. március 12. napján az alperes megjelent a felszámoló irodahelyiségében, a peres eljárások iratait, különböző adóhatósági vizsgálati dokumentumokat átadott a felszámolónak, valamint nemleges tartalmú környezetvédelmi nyilatkozatot tett. Az adós tevékenységet záró beszámolóját, a főkönyvi kivonatát, katonokat, számviteli bizonylatokat és a munkaügyi iratokat nem adta át, az utolsó, 2017. évi beszámolóban kimutatott vagyonelemekkel nem számolt el.

[3] Az adós 2003. október 27. napjától fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az alperes az adós egyéb érdekelt1vel szembeni, 171.952.570 forint követelését a felszámolási eljárásban nem érvényesítette, a regisztrációs díjat határidőn túl fizette be, ezért a felszámoló az adós hitelezői igényét nem vette nyilvántartásba.

[4] Az adóst 2021. január 5. napi hatállyal törölték a cégnyilvántartásból.

[5] A felperes keresetét 2020. június 3. napján terjesztette elő, amelyben [a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján] annak megállapítását kérte, hogy az alperes mint az adós vezető tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ennek következtében a hitelezők 474.813.324 forint összegű hitelezői követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat.

[6] Állította, hogy az alperes a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulását okozta azzal a magatartásával, hogy a egyéb érdekelt1 felszámolási eljárásban az adós hitelezői igényét nem érvényesítette, a regisztrációs díjat határidőn belül nem fizette meg. Álláspontja szerint az adósnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet legkésőbb a felszámolási kérelem előterjesztésének időpontjában, azaz 2015. július 13. napján bekövetkezett.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperes „követelésének jogszerűségét és összegét, továbbá az érvényesíteni kívánt jogot és az előadott tényeket”, így többek között vitatta a felperesnek azt az állítását, amely szerint nem tett meg mindent a számviteli kötelezettség teljesítése érdekében, illetve, hogy nem működött együtt a felszámolóval az irat- és vagyonátadási kötelezettség teljesítése körében. A beszámoló letétbehelyezési kötelezettségével kapcsolatban előadta, hogy az adós tartozott a könyvelőnek, ezért a könyvelőnél található iratokhoz nem jutott hozzá. Továbbá az adós iratainak tárolására és őrzésére szolgáló cím5 szám alatti ingatlan új tulajdonosa kizárta az alperest az ingatlanból, ezért az adós irataihoz késve jutott hozzá. E tényekre hivatkozva hangsúlyozta, hogy az iratátadási kötelezettség elmulasztása nem neki felróható okra

vezethető vissza, továbbá, hogy a regisztrációs díjat vagyon hiánya miatt nem tudta megfizetni.

[8] Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak ítélte.

[9] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet tekintetében kiemelte: a 2020. január 22. napján kelt közbenső jelentésben a felszámoló rögzítette, hogy az alperes irat- és vagyónátadási kötelezettségének nem tett eleget [Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjai], a mulasztás következményeként a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében meghatározott „vélelem fennáll”, tehát az ellenkező bizonyításáig azt kell valósnak tekinteni, hogy az adós az alperes ügyvezetésének ideje alatt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Megállapította, hogy az alperes 2003. október 27-től a felszámolás kezdő időpontjáig az adós vezető tisztségviselője volt, így a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet „vélelmezett kezdő időpontja” 2003. október 27. napja.

[10] Rámutatott, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését alátámasztja az a tény is, hogy az adóssal szemben több végrehajtási eljárás indult 2014-ben, továbbá az alperes nyilatkozata, amely szerint 2013-ban az adós ingatlanait „elvették”, ezért ettől az évtől az adós tényleges tevékenységet nem folytatott, sem likvid, sem likvidd tehető vagyona nem volt. Mindebből következően a 2013. évet követően az alperesnek gondos eljárás esetén tisztában kellett lennie azzal, hogy az adós likvid vagyonnal nem rendelkezik, a tartozások esedékességgel történő kielégítésére fedezet nincs.

[11] Megállapította azt is az elsőfokú bíróság, hogy vezetői feladatait az alperes nem a hitelezők érdekének figyelembevételével látta el, mivel az adósnak a egyéb érdekeltivel szembeni jelentős, 171.952.570 forint követelését nem „a törvényben” meghatározott követelmények szerint eljárva érvényesítette, a regisztrációs díjat határidőben nem fizette meg. Hivatkozását, amely szerint ez a körülmény nem róható fel neki, a felszámoló tájékoztatása szerint ugyanis megtérülésre nem lehetett számítani, az alperes maga cáfolta személyes meghallgatása során tett nyilatkozatával. Eszerint ugyanis az egyébként szintén általa irányított cég, a egyéb érdekelti többszáz millió forintot kitevő készlettel rendelkezett. Az alperes érvelését „gyengíti” az a tény is, hogy az adós határidőben nem, később azonban mégis megfizette a regisztrációs díjat.

[12] Rámutatott, hogy a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott kötelezettség elmulasztása miatt a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti vélelem alapján az alperes felelőssége megállapítható, vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el és ezzel okozati összefüggésben a hitelezők követelése teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. A felszámoló ugyanis „a közbenső mérlegben úgy nyilatkozott”, hogy az adósnak fellelhető vagyona nincs, a hitelezői követelések kielégítésére fordítható vagyonnal nem rendelkezik. Ebből következően a követelések kielégítésének megghiúsulása igazolt.

[13] Alaptalannak találta az alperes mulasztása kapcsán felhozott védekezését, figyelemmel arra, hogy saját nyilatkozata szerint is 2019 áprilisáig az ingatlant az adós birtokolta, ezt követően történt a kizárás, a felszámoló pedig 2019 januárjában és márciusában hívta fel az alperest kötelezettségei teljesítésére. 2019. március 12-én az alperes megjelent a felszámoló irodájában, iratátadási kötelezettségét azonban hiányosan teljesítette, ekkor azonban a hivatkozott „telephely” (cím5) még az adós használatában volt.

[14] Az ítéletet az alperes támadta fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereset elutasítását; másodlagosan hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

[15] Rámutatott, hogy keresetében a felperes nem jelölte meg pontosan azt az összeget, amelyre vonatkozóan az alperes felelősségének megállapítását kéri, a vezető által okozott hátrány vagy a vagyonszőkkenés mértéke nem feltétlenül egyezik meg a felszámoló által nyilvántartásba vett követelések összegével.

[16] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően azt az állítást, amely szerint az adós tartozása miatt nem jutott hozzá az iratokhoz, továbbá, hogy a könyvelő tájékoztatása szerint az adós zárómérlege elkészült. Azt sem értékelte megfelelően az elsőfokú bíróság, hogy az adós fióktelepének helyét biztosító cím5 szám alatti ingatlan új tulajdonosa, a felszámolást kezdeményező az alperest az ingatlanból kizárta, ezért az alperes az iratokhoz csak késve és hiányosan jutott hozzá 2019. október 4. napján. E tényeket az alperes okiratokkal bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes határidőben nem vette fel a kapcsolatot a felszámolóval. Iratellenesnek és megalapozatlannak találta az ítéletben szereplő megállapítást, amely szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének vélelmezett időpontja 2003. október 27. napja.

[17] Véleménye szerint nem fedi a valóságot az a megállapítás sem, hogy az adósnak a egyéb érdekeltvel szembeni követelését az alperes nem érvényesítette. Az alperes korlátolt anyagi helyzete miatt nem tudta a regisztrációs díjat befizetni, az elsőfokú bíróságnak ugyanakkor ebben a körben figyelembe kellett volna vennie azokat az adós közbenső mérlege által igazolt tényeket is, hogy a felszámolást kezdeményezőtél szemben megnyert per folyományaként 139.806.935 forint érkezett az adós bankszámlájára, amelyet a felszámolást kezdeményező azonnal le is emelt a számláról a „kezesség nyomán”, az adósnak 139.806.935 forint „f” kategóriába sorolt követelése keletkezett a egyéb érdekeltvel szemben.

[18] Végezetül a Fővárosi Ítéltábla 15.Gpkf.44.163/2020/2. számú határozatára hivatkozott, amelyben az ítéltábla rámutatott, hogy a felperes keresetlevele a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsulását eredményező más ok mint tény állítását és az ehhez kapcsolódó magyarázat kifejtését nem tartalmazta.

[19] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[20] A Fővárosi Ítéltábla a tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

[21] Az elsőfokú bíróság a 11.G.40.940/2020/5. számú végzésével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül vagyoni biztosíték címén fizessen be 30.309.576 forintot a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának letéti számlaszám számú letéti számlájára. A Fővárosi Ítéltábla a 15.Gpkf.44.163/2020/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, a felperes vagyoni biztosíték nyújtása iránti kérelmét elutasította. A másodfokú bíróság a határozat indokolásában kiemelte: keresetét a felperes a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára alapította, a keresetlevél azonban a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsító más ok mint tény állítását és az ehhez kapcsolódó magyarázat kifejtését, nevezetesen, hogy ez okból milyen módon hiúsulhat meg a hitelezők kielégítése, nem tartalmazza.

[22] A felperes a 2021. január 15. napján tartott perfelvételi tárgyaláson a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatában szereplő más okként arra a tényre hivatkozott, hogy az alperes a egyéb érdekelt felszámolásában nem érvényesítette az adós követelését.

[23] A fellebbezés az alábbiak miatt alapos.

[24] Az elsőfokú bíróság a felek által csatolt bizonyítékok alapján lényegében helyesen állapította meg a tényállást, azonban téves jogi következtetésre jutva állapította meg az alperes felelősségét.

[25] A felperes keresete alapján indult pert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) szabályai szerint kellett lefolytatni, amelynek egyik jelentős, szándékolt újítása, hogy a jogi képviselővel eljáró fél jogállítása a jogalap megjelölése útján történik [Pp. 170. § (2) bekezdés b) pont]. A jogalap a Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására jogosít. A bíróságnak a felperes által megjelölt anyagi jogi jogszabályi rendelkezésre alapított kereseti kérelméről kell döntenie, s nem vehető figyelembe, hogy a kereset az eljárás eredményeképpen megállapított tényállás alapulvételével más, a Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint meg nem jelölt jogszabályi rendelkezés alapján (akár részben) alapos lehet, mert az új Pp. szerint jogállítás csak a jogalap idézett módon, esetleg a jogcímmel való megjelölésével tehető, azaz a tényállás pusztá előadásával nem tehető jogállítás.

[26] Az adott ügyben a felperes a kereset jogalapjaként a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára hivatkozott, amely szerint a vezető tisztségviselő felelőssége - az egyéb tényállási elemek megvalósulása esetén - akkor állapítható meg, ha más okból megghiúsulhat a hitelezői igények kielégítése.

[27] Az ítéltáblának az adott esetben abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a felperes az általa jogalapként megjelölt anyagi jogi jogszabályi rendelkezés („a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat”) alapján az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket, különösen, mivel keresetét a vagyonszőkkenéstől különbözõ más okra alapította, e más okot előadta és bizonyította-e, illetve az a tényállítás, amit előadott és bizonyított, más oknak minősül-e.

[28] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szereplõ első két felelõsségi tényállás a vezető magatartásának eredménye alapján különbözik egymástól. A törvényi tényállás első fordulata szerint abban az esetben felel a vezető tisztségviselő, ha felróható magatartásának következtében az adós vagyona szőkcent, a második fordulat szerint pedig akkor, ha magatartása a vagyonszőkkenésen kívüli más okból hiúsíthatja meg a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítését. A harmadik - adott ügyben szerepet nem játszó - tényállás a környezeti károk megelőzésének elmulasztásához kapcsolja a vezető felelõsségét.

[29] A hitelezői igények kielégítésének mértékét az adós (aktív) vagyona határozza meg. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése az adós felszámolási vagyonának [Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pont, 4. § (1) bekezdés] védelmét tartja szem előtt, amikor lehetővé teszi a vezető felelõsségének megállapítását a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó magatartásának eredményeképpen a felszámolási vagyont érintő vagyonszőkkenés miatt, a felszámolás befejezésével kielégítetlenül maradó hitelezői követelések vagyonszőkkenéshez mért teljesítéséért. A jogalkotó sem a vagyonszőkkenés, sem a más ok fogalmát nem határozta meg, egyetlen dolgot azonban határozottan kiemelt – a „vagy más okból” fordulattal –: a más ok nem vagyonszőkkenés.

[30] Mivel a jogalkotó a vezető felelõsségét megalapozó magatartás eredményeként külön nevesítette a bekövetkezett vagyonszőkkenést, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata esetén a felelõsséget megalapozó magatartás csakis olyan magatartás lehet, amely - a vagyonszőkkenésen kívül - más okból eredményezheti a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulását. Attól függõen, hogy a felperes a keresete jogalapját a 33/A. §

(1) bekezdésének első vagy második fordulatra alapozza, eltérő kereseti kérelmet és tényállást kell előadnia, s az ítélet rendelkező része sem azonos - a két tényálláshoz képest - a felelősség megállapítása esetén.

[31] Amennyiben a második tényállásban szereplő más okra a vagyonsökkenés egy speciális esetként kellene tekinteni, úgy ez korlátlan felelősséget eredményezne ott is, ahol a vagyon csökkenése pontosan meghatározható, márpedig a jogalkotói szándék nyilvánvalóan nem irányul ilyen méltánytalan eredményre.

[32] A felszámolási vagyon az adós aktív vagyonát jelenti, a követelések pedig forgóeszközként [Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja és a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 28. § (1) bekezdése, 29. §] az adós aktív vagyonának részét képezik, ezért a keresetlevélben előadott alperesi magatartás (regisztrációs díj befizetésével való késlekedés) az adós hitelezői igények kielégítésére szolgáló vagyonának csökkenését eredményezhette azáltal, hogy az adós egyéb érdekelttel szembeni, 171.952.570 forint követelését a felszámoló nem vette nyilvántartásba. A felperes jogállítását (az alperes felróható magatartásának következtében a hitelezői követelések kielégítése más okból meghiúsulhat) az általa felhozott tények (az adós 171.952.570 forint követelését az alperes nem érvényesítette) nem bizonyítják, mert a sérelmezett magatartás vagyonsökkenést eredményezhet, ezért a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatra alapított kereset alaptalan. A Cstv. 33/A. §-nak (5) bekezdése bizonyítási szabály, amelynek alapján nem mellőzhetők a törvényi tényállás egyes elemei.

[33] A bíróság a felperes jogállításához kötve van, ezért az ítéltábla nem vizsgálhatta, hogy a felperes igénye más anyagi jogi jogszabály rendelkezése [a 33/A. § (1) bekezdésének első fordulatára] alapján, a vagyonsökkenésre vonatkozó tényállításra tekintettel elvileg alapos lehet-e.

[34] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet a megjelölt, a felperes alanyi jogát magalapozó jogalap szempontjából releváns tények előadásának és bizonyításának elmulasztása miatt elutasította.

[35] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest, hogy fizesse meg az alperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdései alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltséget.

[36] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint a felperest teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ezért az első- és a másodfokú eljárás illetéke a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2021. október 27.

dr. Vuleta Csaba s.k.
a tanács elnöke

dr. Mizerák Judit s.k.
előadó bíró

dr. Rápolti Barbara s.k.
bíró

A kiadmány hitelével:
(Varga Beatrix)